

Richard Bdinka sokolský odbojář a vězeň režimu

Jaroslav Skopal - <http://skopal-jaroslav.blog.cz/>

Richard Bdinka byl sokolským činovníkem v Tělocvičné jednotě Sokol Přerov v těch nejhorších časech, když v roce 1940 působil jako její náčelník. Sokolu zbýval už jen rok do německými okupanty vynuceného ukončení činnosti. Náčelníkem byl ještě v roce 1945, kdy se Sokol a celá republika stavěly po válečných letech znovu na nohy. Později byl ještě veden jako aktivní cvičitel.

Po mnichovském diktátu koncem září 1938 se naše okleštěná republika alespoň v některých organizacích začala připravovat na nejhorší. Tak tomu bylo zejména v Sokole. Československá obec sokolská připravila na leden 1939 dva běhy tří denního školení pro vedoucí branných škol v sokolských župách. Jak uvádí Karel Rosmus v dobové tiskové zprávě pro regionální noviny, do prvního běhu byli za Sokolskou župu Středomoravskou - Kratochvilovu posláni právě Richard Bdinka a Karel Rosmus. Jejich účast dokládá i společná fotografie účastníků branné školy ČOS. Na obrázku jsou účastníci běhu konaného 22. - 25. ledna 1939; osmý zleva v druhé řadě sedí Richard Bdinka, za ním vpravo stojí Karel Rosmus, oba jsou označeni tečkou; foto je z archivu Jiřího Rosmuse.

Je pravděpodobné, že skrytým obsahem školení byla schopnost připravit sokolské akce v případě zaboru zbytku republiky německými vojsky, i když oficiálně program hovořil o branných prvcích cvičení.

Krátce po obsazení zbytku republiky německou armádou a vzniku Protektorátu Čechy a Morava dne 15. března 1939 se Richard Bdinka skutečně zapojil do odboje v Obraně národa, kterou organizovala generalita bývalé čsl. armády, a která stála hlavně na bývalých důstojnících. Šlo tedy o vojenskou organizaci odboje. Protože značná část důstojnictva byla organizována v Sokole, měla Obrana národa hodně blízko k sokolskému odboji, do kterého se zapojovali další členové Sokola, dokonce i ženy, jako např. Anna Řezníčková, někdejší náčelnice Sokola Přerov i Středomoravské župy.

Sokolský odboj se v Přerově začal formovat již v prvních dnech okupace. Jeho vedoucími osobnostmi byli místostarosta Sokola Přerov František Skopal a starosta Sokolské župy

Středomoravské - Kratochvilovy Rudolf Lukašík. Richard Bdinka se zúčastňoval schůzek ještě s dalšími členy Sokola již od samého počátku. Předpokládal se brzký konec války a organizačně se vytvářela "podzemní armáda". Vedením Obrany národa v Přerově byl pověřen právě poručík v záloze Richard Bdinka. S Marianem Motánem připravovali mobilizační plány pro případ ozbrojeného vystoupení.

Předpoklad poměrně brzkého konce války se nenaplnil, naopak německá moc na území Protektorátu ostře pátrala po všech projevech odboje. Dokonce přistupovala i k preventivnímu zatýkání a tento přístup byl uplatňován právě na významných sokolských činovnících na celém území Protektorátu. Historik Pavel Kopeček k tomu uvádí, že v srpnu 1940 byl opětovně zatčen Marian Motáň a po jeho výsleších se přikročilo v průběhu srpna a září k zadržení i ostatních členů okrskového vedení Obrany národa - Richarda Bdinky, Jana Paseky, Karla Rosmuse a Adolfa Svozila. Převážný obsah jejich činnosti v Obráně národa se podařilo utajit, přesto však po dvouletém vyšetřování stanuli tito odbojáři před Vrchním zemským soudem ve Vratislavi. Výsledné rozsudky z 26. srpna 1942 byly poměrně mírné. Richard Bdinka dostal tři roky káznice, Marian Motáň sedm let, Karel Rosmus pět let a Adolf Svozil s Janem Pasekou byli na konci roku 1942 bez soudu propuštěni.

Když Richardu Bdinkovi trest vypršel, což bylo ještě v době trvání druhé světové války, byl skutečně propuštěn a vrátil se domů. Při jednom z dalších zatýkání si však okupační moc pro něho znovu poslala. Jeho dcera Hana Švecová, dnes žijící v Praze, si ještě dnes vzpomíná na vyprávění své maminky Marie Bdinkové, že když si pro propuštěného tatínka znovu přišli, tak maminka se na ně odvážně obořila, že co to tam mají za pořádek, když manžel si svůj trest již řádně odseděl. To prý zabralo a tak se opětovně zatčení nekonalo.

PŘÍVITÁNÍ PRVÉHO PŘÍSL. SOV. ARMÁDY NADPORUČÍKA OLÍNOVÍČE U SOKOLOVNY V PŘEROVĚ

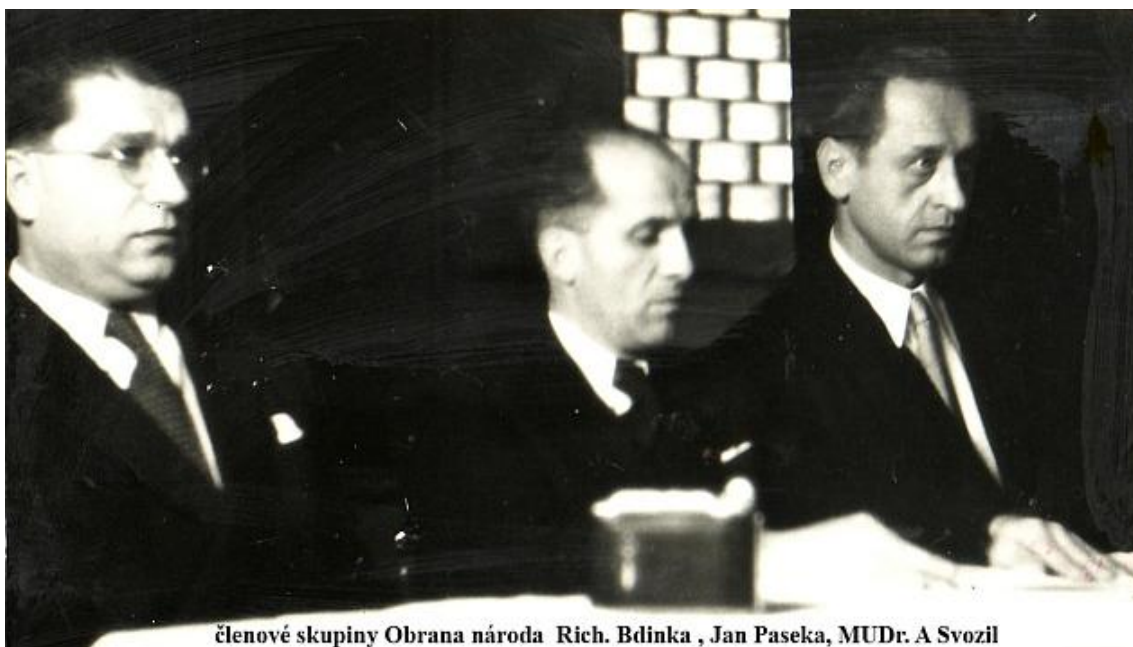
HOVOŘÍ NPOB. OLÍNOVÍČ.

POZDRAVUJE RICH. BDINKA.

Richard Bdinka se zúčastnil i vítání prvních rudoarmějců, kteří vstoupili na konci 2. světové války do Přerova. Fotografie jsou z archivu Jiřího Rosmuse.

Svědčí to o tom, že Bdinka se již na konci války chystal vstoupit do místní politiky. Vstupoval do ní jako člen a později i funkcionář Čsl. strany národně socialistické. O uznávání Bdinkovy účasti v druhém odboji ještě v období 1945 až 1948 svědčí mj. zachovaná pozvánka na krajský sjezd odbojové organizace Obrana národa a Sokolského odboje. Ten se konal 23. listopadu 1947 v přerovské sokolovně a Richard Bdinka je na ní uveden společně s Karlem Rosmusem, Adolfem Svozilem a Janem Pasekou jako poskytovatel informací a tím zřejmě i jako spoluorganizátor této vzpomínkové akce. Na snímku z tohoto sjezdu jsou zacyceni zleva R.Bdinka, J.Paseka a A.Svozil.

členové skupiny Obrana národa Rich. Bdinka , Jan Paseka, MUDr. A Svozil

Dcera Richarda Bdinky Hana si vzpomíná z vyprávění maminky, že v poválečném období zastával v Přerově funkci místopředsedy Místního národního výboru. Tehdejším předsedou MNV v Přerově byl Vojtěch Černík, který v té funkci působil od roku 1947 do roku 1950.

Předsedou byl vždy člen komunistické strany (KSČ), což vyplývalo z výsledků voleb do Ústavního národního shromáždění konaných 26. května 1946. V Přerově tehdy KSČ získala 4931 a za nimi druzí Národní socialisté 4337 hlasů. Lidovci a Sociální demokracie získali 2796 a 2637 hlasů. Vysokou Bdinkovu angažovanost u Národních socialistů potvrzuje i pamětník Karel Zejda mladší.

Ve své funkci místopředsedy MNV Přerov se dostával do blízkosti významných osobností, což dokládají další snímky z návštěvy prezidenta Edvarda Beneše s chotí v Přerově 14.7.1946 a z návštěvy Jana Masaryka v Přerově 14. února 1948. Oba snímky jsou z archivu Hany Švecové.

Richard Bdinka musel po únoru 1948 ze své funkce místopředsedy MNV v Přerově odejít a našel si úřednické místo ve státním podniku NARPA v Blahoslavově ulici. Domácí politika se přiostrhovala a začaly se připravovat politické procesy s politickými odpurci a skalními sokoly. Někdy před vánočními 1949 byl Richard Bdinka zatčen a obviněn z protistátní činnosti. Vězněn byl v Olomouci. Někdy na začátku padesátých let se pak konal proces s jednou skupinou, do které byl zařazen. Šlo o vykonstruovaná obvinění. Dostal jedenáct let. Moc se o tom záměrně po Přerově nemluvalo. Dokonce byly šířeny i smyšlené báchorky o nějakém hospodářském deliktu.

Bdinkova manželka Marie po uplynutí poloviny trestu požádala o jeho podmíněčné propuštění. Žádosti bylo vyhověno a tak se v červnu 1956 vrátil. Měl za sebou léta rizikové práce v uranových dolech v Jáchymově. Po návratu získal práci ve skladu přerovského pivovaru a později úřednickou práci v Montážích Přerovských strojíren. Jeho život po prodělaných útrapách předčasně vyhasl 3. září 1970 v dožitých šedesáti letech věku. Na pohřbu bylo, jak uvádí jeho dcera Hana, tisíc lidí. Richard Bdinka byl evangelík a při pohřbu církevní část obřadu obstaral v Přerově tehdy krátce působící švýcarský evangelický farář Bernard Martin. Ten měl pronést v pohřební řeči nějakou zmínku o svědomí, která vyzněla jako narážka na tehdejší komunistický režim. Bernard Martin byl za "nevhodný" výrok z naší republiky vyhoštěn. Později se k nám vrátil, protože se během svého kněžského "hostování" u nás na Valašsku oženil.